

Investering
SFV
Anna Folkesson

Styrelsen för Stockholm vatten AB

Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

- att Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) godkänns
- att Lägesredovisning Program Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) februari 2025 överlämnas till Stockholm Vatten och Avfall AB för vidare hantering.

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Jenny Bengtsson
Avdelningschef
Investering

Sammanfattning

Bolagets projektprogram Stockholms Framtida Vattenförsörjning, SFV, omfattar mycket stora investeringar, vilka både enskilt och sammantaget, kommer att ha stor påverkan på bolagets framtid samt hela Stockholms stads upplåning och ekonomi. Investeringar som bolaget bedömer är nödvändiga för staden ur ett längre tidsperspektiv.

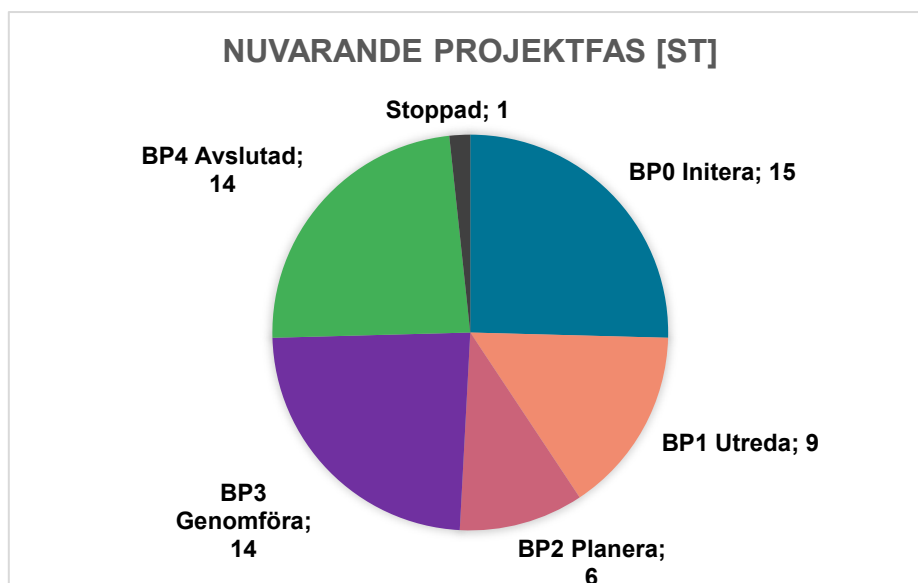
Sedan hösten 2024 pågår ett större arbete med prövning av programmets effektmål. Arbetet planeras resultera i underlag för beslut i styrelsen i september 2025 om aktualiserade och eventuellt reviderade effektmål för dricksvattenförsörjningen. Olika ambitionsnivåer och konsekvenserna av dessa, ur bland annat det ekonomiska perspektivet, kommer att redovisas som del av underlaget. I takt med att programbeställningen fastställs kan uppdaterade effektmål komma att påverka i nuläget ingående åtgärder och den hittills gällande realiseringstidplanen.

Parallellt med effektmålsarbetet löper övrigt arbete på i stort sett enligt plan inom de olika projektens beslutade faser.

Bakgrund

År 2018 beslutade bolagsstyrelsen att forma programmet SFV – Stockholms Framtida Vattenförsörjning. Programmet är indelat i tre delprogram; Vattenverk (V), Ledningsnät (L) och Reservoarer (R). Totalt sett rör det sig om ett mycket stort antal åtgärder och många omfattande investeringsprojekt som löper över flera decennier framåt till en indikativ totalbudget om 22 mdkr i 2024 års penningvärde.

SFV-programmet har en första planeringshorisont om 2050 men sträcker sig även längre framåt i tiden. Åtgärderna är därför utspridda över en lång tidsperiod och befinner sig i olika projektskedan. Allt ifrån tidiga utredningsfaser till färdigställda projekt, se Figur 1.

Figur 1: Nuvarande projektfas för programmets ingående projekt. Daterad 2025-02-11.

ÄRENDET

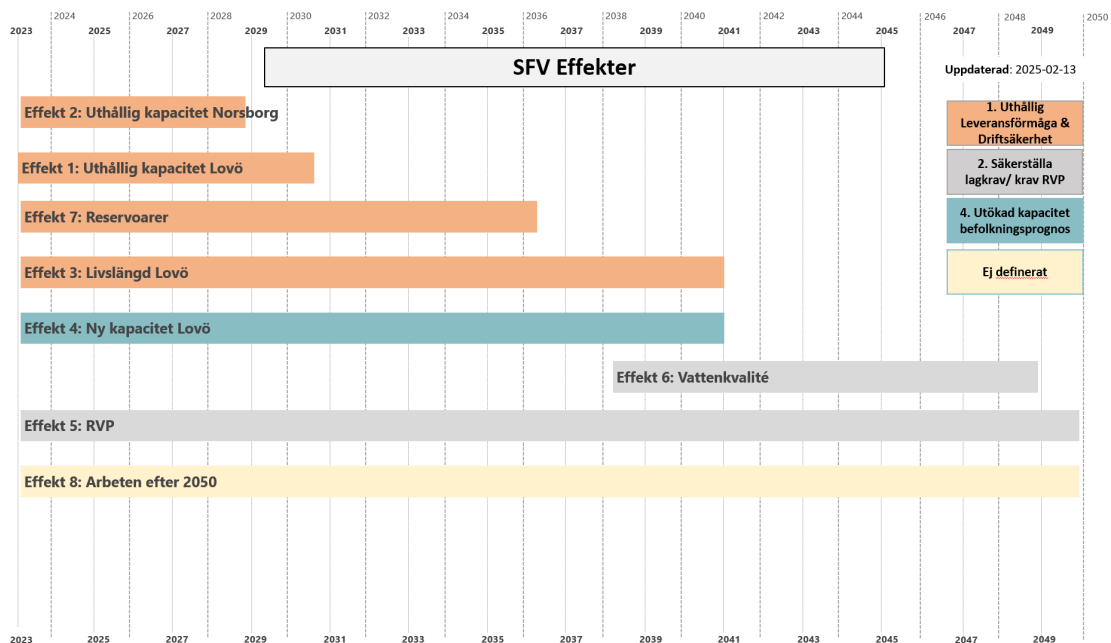
Nuläge

Effekter

De drivande faktorer som bolaget i nuläget huvudsakligen arbetar utifrån och som från starten styrt programmets innehåll är:

- Säkerställande av dagens krav på leveransförmåga, driftsäkerhet och robusthet i systemet – i stort sett utifrån dagens befolkningsnivå, leveranssäkerhets- och kapacitetskrav.
- Säkerställande av att bolaget även år 2050 och år 2100 lever upp till kraven på leveransförmåga, driftsäkerhet och robusthet i systemet - utifrån prediktion baserad på en förändrad omvärld och ett föränderligt klimat.
- Reinvesteringar.
- Kapacitetsökning för att möta den målkapacitet om 624 000 m³/dygn år 2050 (Senast reviderat 2023) som beslutats ligga till grund för programmet.

De drivande faktorerna är sedan nedbrutna ytterligare till effekter, vilka visualiseras i den hittills gällande realiseringstidplanen för programmet.

Figur 2: Realiseringstidplan för programmets övergripande effekter

Prövning av tidigare ställningstaganden och effektmål

På styrelsemötet 2024-09-19 gavs VD i uppdrag att senast i september 2025 lägga fram ett förslag till styrelsen på en uppdaterad programbeställning för SFV, inkluderande uppdaterade effektmål. Där så är möjligt ska olika ambitionsnivåer och konsekvenserna av dessa redovisas.

Programmet arbetar nu med att identifiera, revidera, uppdatera och ta fram de styrande dokument som behövs för att säkerställa att korrekta effektmål kan definieras i en uppdaterad programbeställning för SFV. Uppdaterade effektmål för programmet kan komma att påverka samtliga i nuläget ingående åtgärder och den hittills gällande realiseringstidplanen.

De strategiska frågor som primärt ska genomlysas i samband med arbetet är:

- Vilken produktionskapacitet som krävs om 30 år. Viktiga parametrar:
 - Befolkningsprognos
 - Förbrukning per personekvivalent
 - Grannkommunsaffärer
 - Restriktioner som kan införas
- Vilken redundans och robusthet som vi är beredda att betala för. Viktiga parametrar:
 - Redundanskrav för primärsystem
 - Dubbla matningar av el och vatten
 - Utslaget vattenverk i regionen
 - Utslagen vattentäkt
 - Vattenförsörjning till samhällskritisk verksamhet
 - Rekommendation avseende bolagets ansvar och åtaganden i Regional Vattenförsörjningsplan, RVP
- Vattenkvalitetsstrategi VA
 - Vilken kvalitet som krävs på det producerade vattnet

Ekonomi

Investeringsbehovet för de åtgärder som i nuläget ryms inom SFV-programmet bedöms uppgå till i storleksordningen 22 mdkr (i penningvärde aug 2024), se Tabell 1. I detta skede finns det fortfarande stora osäkerheter i kostnadsbedömningarna, framförallt för de åtgärder som ligger för genomförande långt fram i tiden. De strategiska övergripande utredningarna samt utredningsfasen för respektive åtgärd räknas inte till investeringarna utan belastar istället bolagets driftmedel med ca 45 mnkr per år.

I Tabell 1 sammanfattas nuläget för beslutad budget, prognos och utfall för SFV-programmets hittills beräknade investeringsmedel.

Ekonomi för SFVs totala projektportfölj (investering)	Belopp:
Total beslutad investeringsbudget	4 543 mnkr
Total prognos	22 000 mnkr
Totalt utfall	2 026 mnkr (Varav avslutade projekt 492 mnkr)

*Tabell 1: Sammanställning av ekonomi för SFV-programmets ingående projekt (investeringsmedel).
Daterad 2025-02-11.*

I nedan tabell 2,3 och 4 sammanfattas nuläget för beslutad budget, prognos och utfall för samtliga delprogram för projekt i planera- och genomförasfas.

Ekonomi för SFV-Vs projektportfölj (investering)	Belopp:
Total beslutad investeringsbudget	1 300 mnkr
Total prognos	13 700 mnkr
Totalt utfall	830 mnkr

Tabell 2: Ekonomi för SFV-Vs ingående projekt (investeringsmedel). Daterad 2025-02-11.

Ekonomi för SFV-Ls projektportfölj (investering)	Belopp:
Total beslutad investeringsbudget	2 200 mnkr
Total prognos	5 000 mnkr
Totalt utfall	650 mnkr

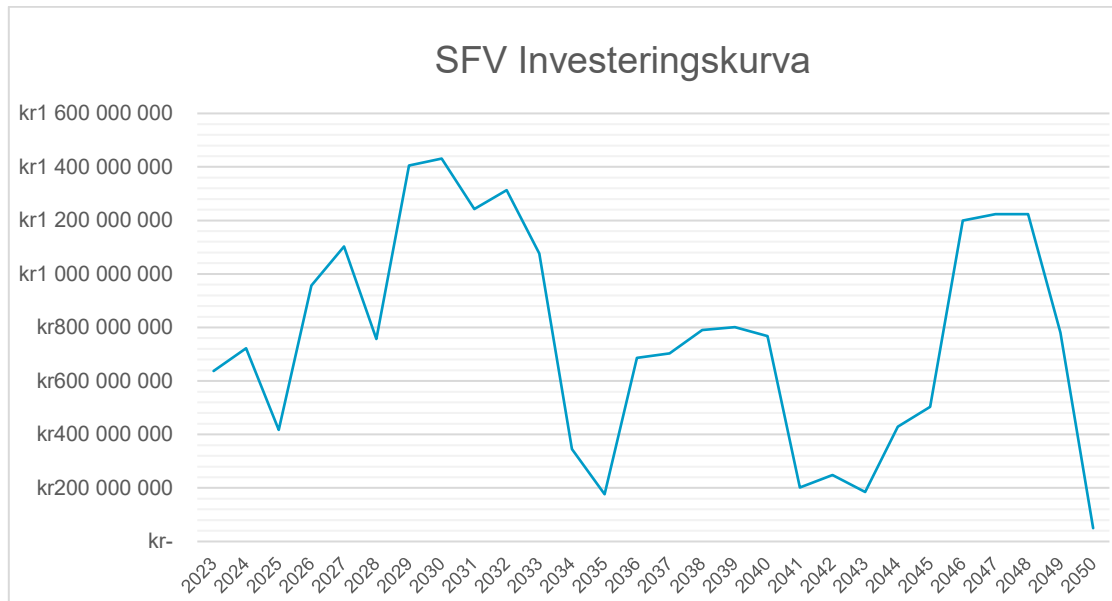
Tabell 3: Ekonomi för SFV-Ls ingående projekt (investeringsmedel). Daterad 2025-02-11

Ekonomi för SFV-Rs projektportfölj (investering)	Belopp:
Total beslutad investeringsbudget	1 043 mnkr
Total prognos	3 300 mnkr
Totalt utfall	546 mnkr

Tabell 4: Ekonomi för SFV-Rs ingående projekt (investeringsmedel). Daterad 2025-02-11.

Investeringstakt

Programmets nuvarande investeringstakt för perioden fram till 2050 kan ses i Figur 3. I samband med översynen av effektmålen kommer investeringstaktskurvan att justeras utifrån de uppdaterade förutsättningarna.

Figur 3: Gällande investeringstaktskurva SFV

Pågående arbete

De mer omfattande arbeten som i nuläget pågår inom programmet är:

Prövning av programmets effektmål

Genomlysning och kvalitetssäkring av programmets effektmål i syfte att kunna presentera en uppdaterad programbeställning för styrelsen i sep 2025.

Delprogram Vattenverk

Delprogram Vattenverk omfattar sedan 2018 renoveringar och förstärkningsåtgärder vid Norsborgs och Lovös befintliga vattenverk samt uppförande av nytt vattenverk vid Lovö. När uppdaterade effektmål för programmet fastställts kommer delprogrammets omfattning att anpassas till dessa. Något som kan komma att påverka samtliga i nuläget ingående åtgärder.

Pågående utredningar och projekt går enligt plan inom ramen för sina beslut. Etapp 2, byggnation av nya långsamfilter på Norsborg och ställverksprojektet samt UV6 på Lovö pågår.

Etapp 3, Lovö Södra, har under året fokus på utredningssidan med planarbeten och processvalsfrågor. Programmet arbetar vidare med placeringsvalet, kalkylarbeten för de olika processutformningarna mm. Parallellt pågår pilotförsök för att säkerställa att krav på drift- och kvalitetsparametrar uppfylls på ett bra sätt. Den sammanlagda utvärderingen genomförs i form av en multikriterianalys och det slutliga förslaget på placering, utformning beräknas vara färdigställt under mars/april. Förslaget ligger därefter som grund till ett kommande inriktningsbeslut. Arbetet med planprocessen pågår parallellt tillsammans med Ekerö kommun.

Arbeten med fördjupade utredningar och framtagande av principförslag på framtida anläggningsutformning, för Norsborg västra och befintliga Lovöverket, är pausade fram tills tidigast 2026 när investeringsbeslut avseende nytt vattenverk (Lovö Södra) fattats och förutsätter att uppdaterade effektmål har fastställts och inkluderar de aktuella åtgärderna.

Delprogram Ledningsnät

Delprogrammet ansvarar för utbyggnaden av huvudledningsnätet för att säkra programmets effektmål. När uppdaterade effektmål för programmet fastställts kommer delprogrammets omfattning att anpassas till dessa. Något som kan komma att påverka samtliga i nuläget ingående åtgärder.

Planerade utredningsleveranser 2025

- Utredning Kärsön (Nockeby) – Trekanten, avslutas i mars 2025.
- Utredning Nockeby – Gurlitavägen. avslutas i mars 2025.
- Utredning Tellusborgsvägen – Trekanten, utredning startad januari 2025. Första leverans för analys levereras Q3 2025.

Nuläge investeringsprojekt

- Norsborg–Alby, genomförande, bedöms kunna driftsättas i sin helhet 2028. Risk: Trafikverkets förseningar i projekt E4 Hallunda–Vårby.
- Källbrink - Långsjöparken, genomförande, bedöms kunna driftsättas i sin helhet 2029. Risk: försenat pga komplex projektering och leverantörsbyte.
- Lovö vattenverk - Nockeby, planera och genomföra, bedöms kunna driftsättas i sin helhet 2030. Risk: Utdragen beslutsprocess ger förseningar.
- Duvberget, planera, projekteras i samordning med Trafikverkets projekt Tvärförbindelse Södertörn.

Kritiska tider avseende ledningsnätutbyggnaden för leveranssäkerhet i systemet är sträckan från Lovö vattenverk över Lovön och Kärsön mot Bromma, samt projekt Källbrink - Långsjöparken.

Delprogram Reservoarer

Pågående arbeten löper på enligt plan, men den totala tidplanen har förlängts och sträcker sig i nuläget fram till år 2036. Projekt Uggleviken har flyttats fram då detaljplanen måste vinna laga kraft innan genomförandet kan planeras. Samtidigt avvaktas genomförandebeslutsprocessen för Tensta. Dessa tidsförskjutningar påverkar sluttiden för delprogrammet. När uppdaterade effektmål för programmet fastställts kommer delprogrammets omfattning att anpassas till dessa. Något som kan komma att påverka samtliga i nuläget ingående åtgärder.

Nuläge;

- Renoveringen av reservoar Länna är genomförd och avslutad. Projektet var det första som helt färdigställdes inom delprogrammet och projektet höll både tidplan och budget.
- Akuta men mindre renoveringsåtgärder har även genomförts och avslutats i Vanadis och Fornborgen, även dessa inom budget.
- I Trekanten och Högdalen pågår genomförande. I Trekanten pågår renovering av norra behållaren. I Högdalen pågår renovering samt upphandling.
- Tre projekt är i planerfas.
 - För Uggleviken antogs detaljplanen i Kommunfullmäktige 2022 men är överklagad och ligger nu i mark och miljööverdomstolen. Avgörande väntas inom kort.
 - Bygglov för ombyggnaden av Tensta erhöles i januari 2025 och projektet inväntar genomförandebeslutsprocessen för att kunna starta upphandling.
 - För Fornborgen planeras ett prov med att stänga reservoaren innan genomförandebeslut kan fattas.
- Fem projekt är inte påbörjade utan ligger inplanerade längre fram i tiden.

Risker

Programmets riskarbete

Systematisk riskanalys av programrisker sker som en del i programmets löpande planerings- och uppföljningsarbete. Projektrisker hanteras i de enskilda projekten enligt ordinarie rutiner.

Större identifierade risker

För arbetet med översyn av effektmål och framtagande av uppdaterad programbeställning har i första hand tidplanen identifierats som en risk. Den mycket strama tidplanen lämnar mycket små marginaler för förseningar och bedöms heller inte täcka in tid för större kompletteringar av saknade underlag eller för eventuella djupare studier.

SFV-projekten är generellt projekt av väsentligen större storlek än i ordinarie verksamhet vilket ställer särskilda krav på genomförandet, inte minst beställarfunktionen.

Ekonomiska risker för ökade investeringskostnader föreligger, dels på grund av det rådande marknadsläget, dels på grund av osäkerheter avseende befintliga anläggningars skick och potentiella svårigheter vid ombyggnation under drift.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av bolagets Investeringsavdelning, enhet SFV.

SLUT